

Schipper Werner Schwarz schrijft met 'Schlechtwetterzonen' een aangrijpende autobiografie

Varen naar de vrijheid

Bob Dylan zong het al: de wind, die in principe alle vragen zou kunnen beantwoorden, blaast – aangezien hij nu eenmaal de wind is – alle antwoorden weg. Niet altijd een opbeurende gedachte, "maar soms is het toch rustgevend te beseffen dat je niet op alle moeilijke vragen een antwoord kunt krijgen."

Met deze woorden opent het eerste deel van de autobiografie *Schlechtwetterzonen* (Slechtweezones) van binnenschipper Werner Schwarz. Hij groeide op in een kille wereld. Geboren in Berlijn, ouders onbekend, verhuisde hij op jonge leeftijd van het ene weeshuis naar het andere. Zijn jeugd speelde zich af in acht verschillende kindertehuizen, op zes verschillende scholen; de meeste daarvan in Beteren. Waar 'heksen' de kinderen het leven zuur maakten en honger en vuisislagen tot de dagelijkse gang van zaken behoorden. Seksuele intimidatie, slaapzalen vol kakkerlakken en werken tot je erbij neer-

Met zijn zeven broers en zussen bracht Schwarz slechts een korte periode gezamenlijk door. Daarna werden ze verdeeld over verschillende tehuizen. Het lukte hen niet een band op te bouwen. "We hadden een koude, steriele jeugd. Zonder emoties." Sommige zussen en broers zou hij later nooit meer terugzien.

Het gevoel verloren te zijn, geen wortels te hebben, hield de jonge Schwarz nachtenlang wakker. Donkere uren waarin hij zich afvroeg waar hij vandaan kwam en waarom zijn ouders hem hadden verlaten. "Misschien zou het beter zijn om geen antwoord op deze vraag te vinden", besefte hij, waardoor het hem enigszins lukte het gepieker over zijn afkomst los te laten. "Ik interesseerde me niet meer voor de mensen die ook geen interesse in mij hadden getoond." Uit zijn jeugd neemt Schwarz wrok jegens de staat en de leiding van kindertehuizen mee. De forse bedragen die de overheid uitkeerde voor de opvoeding van wezen – Schwarz noemt het 'Kopfgeld' – werden door de directie in eigen

humoristische passages over de schelmenstreken uit zijn jeugd. 's Nachts stiekem met de andere jongens gaan roken op het dak. Op de trap moest je de krakende treden overslaan zodat 'de heks' niet zou horen dat je uit je bed was geslopen. Een hilarische verdwaaltocht in een ondergronds kanaalstelsel in Regensburg, waar de jonge Schwarz een hol had ontdekt om zich terug te trekken. Het eindigde ermee dat hij op een middag in het ijskoude, modderige water belandde. De slagersjongen, die hem wijsmaakte dat je bij de opticien het oog van een geslachte koe kon inruilen tegen vijf Mark en die hem tien Mark beloofde als hij een halfuur in een emmer met mortel durfde te staan.

Luchtige momenten in een doorgaans triest verslag van een verloren jeugd.

Vrijheid

In 1978 begon voor de 16-jarige Schwarz een totaal nieuw leven: hij stapte in Neurenberg aan boord van de Anni. Het was de start van een proeftijd van zes maanden als

